

T a d e u s z S z u b k a

Wilfrid Sellars a Richard Rorty. Przyczynek do biografii intelektualnej

Słowa kluczowe: Wilfrid Sellars, Richard Rorty, metafizyka, historia filozofii, zwrot lingwistyczny

Wśród myślicieli, którzy w sposób szczególny wpłynęli na filozofię Richarda Rorty'ego wymienia się zwykle Wilfrida Sellarsa. Odegrał on nie tylko dużą rolę w kształtowaniu kluczowych elementów doktrynalnych tej filozofii, lecz przez wiele lat był dla Rorty'ego cenionym mentorem, z którym starał się utrzymywać regularne kontakty, zapraszać jako gościa specjalnego prowadzonych przez siebie seminariów, dbać o to, aby jego prace były czytane przez studentów itp. Częściowy wgląd w tę znajomość daje korespondencja Rorty'ego do Sellarsa, wchodząca w skład bogatej spuścizny archiwalnej, która znajduje się w bibliotece University of Pittsburgh¹. Prześledzenie zawartości tej korespondencji może przyczynić się do zrekonstruowania jednego z wątków biografii intelektualnej Rorty'ego i dopełnienia retrospektywnych uwag, poczynionych w autobiograficznych esejach tego autora.

Na publikacje Sellarsa Rorty zwrócił uwagę na początku swojej kariery akademickiej, kiedy pracował w Wellesley College². W tym okresie starszy o prawie dwadzieścia lat Sellars był już na tyle cenionym filozofem w Stanach

¹ Korespondencja ta stanowi zawartość teczek 17, wchodzącej w skład pudełka 161 ze zbioru noszącego nazwę *Papers of Wilfrid S. Sellars*. Szczegółowy opis tego zbioru oraz niektóre znajdujące się tam materiały dostępne są pod adresem: <http://www.library.pitt.edu/libraries/special/asp/sellars.html>. Niestety, znaczna część niezwykle bogatej korespondencji Sellarsa (w tym także ta z Rortym) nie została udostępniona w postaci zdigitalizowanej. Do korespondencji tej miałem dostęp w 2010 r., kiedy przebywałem jako *visiting fellow* w Center for Philosophy of Science, University of Pittsburgh.

² Wczesne etapy tej kariery przedstawia w fascynującym i znakomicie udokumentowanym studium socjologicznym Neil Gross (2008).

Zjednoczonych, że zaproponowano mu profesurę w prestiżowym Yale University. To właśnie w czasie, kiedy Sellars został profesorem w Yale, Rorty rozpoczął z nim korespondencję, prosząc go wprawdzie o nadbitki kilku jego publikacji z historii filozofii oraz epistemologii i metafizyki (list z 11 maja 1961 r.). Następny zachowany list do Sellarsa pochodzi z 29 maja 1962 r., kiedy Rorty był już zatrudniony w Princeton University. Zawiera on prośbę o kolejne nadbitki prac Sellarsa, a także odpowiedź na sugestię Sellarsa zaprezentowania referatu na grudniowym dorocznym zjeździe Amerykańskiego Towarzystwa Filozoficznego. Odpowiedź Rorty'ego jest negatywna; skromnie stwierdza, że nie ma on nic interesującego do zaproponowania, co dałoby się przedstawić w pół godziny i było dostatecznie wiarygodne. Następnie formułuje uwagę filozoficzną powstałą na kanwie lektury eseju Sellarsa *Naming and Saying*, który stanowi komentarz do jednego z wątków pierwszej filozofii Wittgensteina. Uwaga Rorty'ego dotyczy tego, co w świetle tej filozofii jest niewyraźne, jeśli idzie o relację odniesienia do rzeczywistości i strukturę faktów. Jego zdaniem owa niewyraźność jest na tyle głęboka, że wszelkie spory o substancję świata nie mają racji bytu, co między innymi tłumaczy, dlaczego Wittgenstein porzucił mówienie o przedmiotach i ich konfiguracjach na rzecz dyskursu o różnych grach językowych. Rorty kończy ten list prośbą o kolejne nadbitki prac Sellarsa. W notatce z 3 czerwca 1962 r. dziękuje za otrzymane od Sellarsa nadbitki, zapowiadając, że rozpocznie ich studiowanie od artykułu *Truth and 'Correspondence'*. Odpowiada też na kolejną sugestię Sellarsa, dotyczącą udziału w zjeździe Amerykańskiego Towarzystwa Filozoficznego. Tym razem jest to zaproszenie do skomentowania na nim jednego ze zgłoszonych referatów. To zaproszenie Rorty przyjmuje, dodając, że mógłby skomentować chociażby jeden z referatów z sekcji metafizycznej. Przy okazji odnotowuje z zadowoleniem, że kategoria metafizyki została wykorzystana przy formułowaniu programu zjazdu³.

List Rorty'ego z 6 listopada 1962 r. stanowi komentarz do załączonego maszynopisu artykułu *The Subjectivist Principle and the Linguistic Turn* (1963). Rorty określa go jako artykuł o filozofii Whiteheada, lecz w istocie jego sednem jest teza, że na trudności epistemologiczne dotyczące poznawalności świata zewnętrznego, które Whitehead starał się rozwiązać postulując całkowicie nową ontologię, można znaleźć o wiele lepszą odpowiedź w filozofii Sellarsa⁴. Prezentacji stanowiska epistemologicznego Sellarsa poświęcona jest trzecia część artykułu. W przypisie do tej części znajduje się stwierdzenie,

³ Źródłem tego zadowolenia jest waga, jaką Rorty od początku swojej drogi filozoficznej przykładał do dociekań metafizycznych. Zob. Rorty 1961 i Gross 2008, s. 149–151.

⁴ Przesłanie tego artykułu o wiele bardziej wyraziście oddaje tytuł referatu wygłoszonego przez Rorty'ego na University of Texas w 1962 r.: „Why Whitehead Is Good but Wilfrid Sellars Is Better” (Gross 2008, s. 166).

że zarysowana w niej próba pogodzenia subiektywizmu i realizmu jest „spopularyzowaną wersją poglądu przedstawionego przez Sellarsa w serii artykułów w ostatnich piętnastu latach” (Rorty 1963, s. 177, p. 17). Zaznaczając, że artykuł znajduje się już w ostatniej fazie obróbki redakcyjnej, Rorty pisze do Sellarsa, że gotów jest tu i ówdzie go przerobić, o ile ten uzna to za niezbędne. Jeśli jednak skłonny jest pogodzić się z ową popularyzacją (*vulgarization*) jako złem koniecznym, które należy pozostawić w spokoju, będzie to dobre rozwiązanie. Należy przypuszczać, że Sellars przychylił się do tej drugiej sugestii, gdyż opublikowany artykuł tylko nieznacznie różni się od przesłanego maszynopisu.

W semestrze wiosennym roku akademickiego 1962/1963 Rorty prowadził w Princeton seminarium z filozofii współczesnej i najnowszej, które dotyczyło filozofii umysłu. Jego punktem wyjścia była krytyka „buntu przeciwko dualizmowi”, dokonana przez filozofa i historyka idei A.O. Lovejoya, oraz obrona dualizmu na płaszczyźnie epistemologicznej i metafizycznej. Celem, jaki sobie postawił Rorty prowadząc seminarium, było zbadanie, czy przeformułowanie zagadnień z tego obszaru w kategoriach charakterystycznych dla zwrotu lingwistycznego, który dokonał się w ramach filozofii analitycznej, podważyło Lovejoyowską obronę dualizmu. W badaniach tych w pierwszym rzędzie wzięty zostanie pod uwagę behawioryzm logiczny Gilberta Ryle’a. Jednakże nie tylko. Jak zaznacza Rorty:

Większa część zajęć będzie poświęcona dyskusji post-Ryle’owskich nurtów w filozofii umysłu, a w szczególności zespołowi wzajemnie powiązanych doktryn zaproponowanych przez Smarta, Bergmanna, Geacha i Sellarsa. Razem wzięte doktryny te stanowią próbę przekształcenia i uściślenia Ryle’owskiego *quasi*-behawioryzmu, tak aby został on pozbawiony niedoskonałości, często w nim dostrzeganych. Oczekuje się, że ocena tej próby wyklaruje obecny status problemu umysł–ciało i jego związek z innymi tradycyjnymi problemami filozoficznymi. A bardziej ogólnie: można liczyć na to, że rozważenie tej próby rzuci nieco światła na podobieństwa i różnice między „metafizycznymi” i „analitycznymi” rozwiązaniami takich problemów⁵.

Ze wspomnianych w tym fragmencie filozofów najwięcej miejsca Rorty poświęcił Sellarsowi, rezerwując na omówienie poglądów tego autora kilka spotkań i wymagając od studentów obowiązkowego zapoznania się aż z siedmioma różnymi jego tekstami. Jednocześnie dołożył wszelkich starań, aby Sellars mógł osobiście przybyć na jedno z posiedzeń seminarium. Ustalając szczegóły tej wizyty, tak pisał do Sellarsa w liście z 5 stycznia 1963 r.:

⁵ Cytat ten pochodzi z obszernego sylabusu zaplanowanego seminarium, który Rorty przesłał Sellarsowi w liście z 18 lutego 1963 r.

Najlepszym terminem takiej wizyty byłoby ostatnie lub przedostatnie posiedzenie seminarium, tj. ostatni tydzień kwietnia lub pierwszy tydzień maja. Wówczas, o ile wszystko będzie szło dobrze, studenci powinni już znać następujące Pana teksty: *Being and Being Known*, *Physical Realism*, *A Semantical Solution to the Mind–Body Problem*, *Empiricism and the Philosophy of Mind*, *Intentionality and the Mental*, *The Language of Theories* i być może kilka innych (rzecz jasna, będą także znali teksty innych autorów, w szczególności Lovejoya i Geacha). Zakładam, że będzie Pan po prostu odpowiadał na zadawane pytania, lecz oczywiście jeśli wolałby Pan zacząć od uzupełnień lub poprawek tego, co zostało opublikowane, to również będzie bardzo dobrze.

Do wymienionego zestawu tekstów doszedł jeszcze obszerny esej o fenomenalizmie, który wtedy nie był jeszcze opublikowany. W liście z 15 kwietnia 1963 r., poprzedzającym przyjazd Sellarsa do Princeton, Rorty sugeruje, że końcowe fragmenty tego eseju, dotyczące predykatów, które w dosłownym sensie można orzekać o treściach sensorycznych, były przedmiotem krytyki studentów na jego seminarium, a w związku z tym mogą oni prosić Sellarsa o rozwinięcie tej kwestii. Ponadto pytania i uwagi krytyczne studentów mogą też dotyczyć koncepcji wiedzy bezpośredniej, zarysowanej w *Empiricism and the Philosophy of Mind*, oraz przedstawionego tam procesu uczenia się opisu własnych stanów wewnętrznych.

Kolejnym interesującym epizodem w korespondencji Rorty'ego do Sellarsa jest list z 24 czerwca 1965 r., w którym powraca on do pewnej propozycji związanej z redagowaną przez siebie antologią *The Linguistic Turn. Essays in Philosophical Method* dla University of Chicago Press. Jest to prośba, aby Sellars zechciał napisać do niej jakiś artykuł z zakresu metafizyki. Rorty zaznacza, że nie złożył takiej propozycji żadnemu innemu filozofowi, gdyż na ogół można wykorzystać prace już wcześniej opublikowane. W jego wypadku czyni jednak wyjątek, gdyż bardzo chciałby zawrzeć w antologii jakiś tekst Sellarsa, a nic z tego, co dotychczas on opublikował, nie wydaje się odpowiednie. Rorty załączył do listu nieco zdezaktualizowany spis treści planowanej antologii, sugerując jednocześnie, jakie zmiany zostaną w niej prawdopodobnie dokonane⁶. Zwracając się już wtedy do Sellarsa po imieniu, jeszcze raz ponawia swoją prośbę i prosi o ewentualne uwagi na temat projektu:

⁶ Zmiany te miały zmierzać do aktualizacji przygotowywanej antologii. Wiązały się one jednak również z eliminacją jej dwóch pierwszych części, z których jedna (z fragmentami tekstów H. Vaihingera, W. Jamesa, J. Deweya i R.G. Collingwooda) miała pokazywać sztuczność i względność problemów filozoficznych, a druga dawać obraz kształtowania się filozofii analitycznej na początku XX wieku. W rezultacie tych zmian czytelnik otrzymał zbiór tekstów dotyczących przede wszystkim lingwistycznego odłamu filozofii analitycznej. Co więcej, chociaż ta popularna i wznawiana antologia (Rorty 1967/1992) uczyniła nazwisko jej redaktora szeroko znane, to sprawiła też, że przez wiele lat postrzegany on był jako zwolennik zwrotu lingwistycznego i kryjącej się za nim metodologii, która w istocie rzeczy nie do końca była zgodna z metafizyką Rorty'ego. Można domniemywać, że przygotowując ostateczną wersję antologii,

Być może uważasz metafizologię za dziedzinę, z którą trudno sobie poradzić, lecz nie ukrywam, że byłbym zachwycony, gdybyś zechciał przedstawić swoje poglądy w tej kwestii (ponadto jeśli sądzisz, że w załączonym spisie treści są rażące pominięcia, będę wdzięczny za zwrócenie mi uwagi. Staralem się w miarę dokładnie rozeznac w literaturze, lecz być może coś dobrego pominąłem).

Niestety, z takich czy innych względów Sellars nie był w stanie spełnić prośby Rorty'ego. Być może był już wówczas zajęty przygotowaniem prestiżowych wykładów im. Johna Locke'a, które miał wygłosić w Uniwersytecie Oksfordzkim. Mając to na uwadze, Rorty sugerował co prawda, że jeśli wykłady te – jak to kiedyś wspominał sam Sellars – miałyby dotyczyć tego, co żywe i martwe w filozoficznej analizie języka potocznego, to być może jeden z tych wykładów nadawałby się do planowanej antologii. Jak jednak wiadomo, oksfordzkie wykłady Sellarsa stanowiły systematyczny zarys jego własnych poglądów filozoficznych, ze szczególnym uwzględnieniem w nich wątków kantowskich.

Wykłady te, wygłoszone w roku akademickim 1965/1966, spotkały się w Oksfordzie z niezbyt dużym zainteresowaniem, być może z uwagi na zawilgość zaprezentowanego w nich materiału. Po powrocie do Stanów Zjednoczonych z Anglii Sellars pisał w liście do Richarda Bernsteina z 27 czerwca 1966 r.⁷, że stanowiły one dla niego poważne wyzwanie i że nad każdym z nich pracował aż do momentu prezentacji. W wykładach uczestniczył Rorty. Sellars wysoko cenił sobie jego obecność i we wspomnianym liście tak o tym pisał Bernsteinowi:

Dick Rorty był dla mnie prawdziwym oparciem i źródłem siły w Oksfordzie. Gdyby nie jego przyjacielskie uwagi i słowa pokrzepienia, trudno byłoby mi poradzić sobie ze stresem.

Sellars stosunkowo szybko przygotował oksfordzkie wykłady do druku. Ukazały się one w wersji książkowej w 1967 r. pod tytułem *Science and Metaphysics. Variations on Kantian Themes*. Po zapoznaniu się z maszynopisem książki, Rorty tak pisał o niej Sellarsowi w liście z 13 lipca 1967 r.:

Przeczytawszy *Science and Metaphysics* śpieszę z moimi gratulacjami. Naprawdę wiąże ona w jedną całość wszystko to, co mówiłeś o wielu sprawach. Wiele z treści Twoich artykułów,

stosunkowo młody jej redaktor uległ radom i sugestiom swoich starszych kolegów oraz duchowi tamtych czasów, co spowodowało, że na dalszy plan zeszyły jego własne i niezbyt ortodoksyjne poglądy metafizologiczne. O roli antologii w karierze Rorty'ego i kształtowaniu się jej koncepcji pisze Gross 2008, s. 177–184.

⁷ Oryginał tego listu znajduje się w zbiorach archiwalnych *Papers of Wilfrid S. Sellars*, pudełko 158, teczka 11.

które wydawały mi się nieumotywowane, znalazło teraz swoje miejsce. (Szczерze mówiąc, umknął mi ów całościowy schemat, kiedy uczestniczyłem w tych wykładach w Oksfordzie. Podejrzewam, że słuchając, nie ogarniam wszystkiego zbyt dobrze).

Nieco bardziej wyważoną opinię na temat książki i jej potencjalnego oddziaływania zawiera opublikowana recenzja Rorty'ego. Można w niej przeczytać:

Sellars podjął się próby sformułowania w zwięzłej i ogólnej postaci wniosków dosłownie dziesiątków swoich wcześniej opublikowanych artykułów, uzupełnionych nowym materiałem. Kondensacja jest ogromna, a wynikające z tego trudności olbrzymie. Dla tych, którzy czytali jego wcześniejsze publikacje, książka ta ukaże je w nowym świetle i rozjaśni relacje między nimi. Obawiam się jednak, że dla tych, którzy ich nie czytali, książka może być po prostu nieodgadniona (Rorty 1970, s. 66).

Rorty bardzo nad takim stanem rzeczy ubolewa, gdyż, jak stanowczo stwierdza w tym samym akapicie, „Sellars jest najbardziej oryginalnym i przenikliwym filozofem systematycznym piszącym obecnie po angielsku, i zasługuje na znacznie większy krąg odbiorców, niż będzie miała ta książka” (Rorty 1970, s. 66).

Możliwe, że ta wyważona opinia była częściowo wynikiem doświadczeń dydaktycznych, które stały się udziałem Rorty'ego i Gilberta Harmana, nabytych w trakcie wspólnego seminarium z semantyki i metafizyki, do którego była ona jedną z lektur obowiązkowych. Nawet jeśli doświadczenia te były w znacznym stopniu negatywne, nie zniechęciły one Rorty'ego do czynienia z niej użytku dydaktycznego. W liście z 1 czerwca 1971 r. zaprasza Sellarsa do wygłoszenia wykładu w Princeton, proponując mu ponadto udział w swoim seminarium dotyczącym idealizmu od Bradleya do Quine'a. Dwa spotkania seminarium mają być bowiem poświęcone poglądom Sellarsa i przedyskutowaniu kilku rozdziałów książki *Science and Metaphysics*. Sellars zaproszenie przyjął i wziął udział w seminarium. W liście z 2 maja 1972 r. Rorty pisał do Sellarsa:

Studenci mojego seminarium byli pod ogromnym wrażeniem Twoich odpowiedzi na zadane pytania – zarówno jeśli idzie o treść tych odpowiedzi, jak i werwę, z jaką uczestniczyłeś w dyskusji. Długo mówili o tym, jakie to niezwykle doświadczenie móc zwrócić się z najtrudniejszymi pytaniami na temat całościowego systemu filozoficznego do twórcy tego systemu.

Entuzjastyczna reakcja studentów skłaniała Rorty'ego do ponawiania tego rodzaju zaproszeń. Kolejna wizyta Sellarsa na seminarium Rorty'ego miała miejsce w lecie 1975 r. Dziękując Sellarsowi za wizytę i instruktywne odpowiedzi, Rorty jednocześnie wspomina o pisanym przez siebie rozdziale książ-

ki, w którym wybiórczo wykorzystuje jego poglądy. Rozdział ten przesłał on później Sellarsowi. Wszedł on ostatecznie do przełomowej książki Rorty'ego *Philosophy and the Mirror of Nature* i uznany został przez jej autora za kluczowy dla zrozumienia głównej idei tego dzieła.

Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych urywa się korespondencja Rorty'ego i Sellarsa, a przynajmniej ta dostępna w zbiorach archiwalnych biblioteki University of Pittsburgh. Możliwie, że przyczyniła się do tego – z jednej strony – rosnąca popularność filozofii Rorty'ego i powodowane przez nią nowe obowiązki, a także – z drugiej strony – coraz mniejsza aktywność akademicka Sellarsa, związana z jego wiekiem i problemami zdrowotnymi. Nie ulega jednak wątpliwości, że w kształtowaniu się poglądów i ewolucji myśli filozoficznej Rorty'ego Sellars odegrał rolę niezwykle istotną.

Powodów takiego stanu rzeczy trudno byłoby się doszukiwać w przypadkowych czynnikach historycznych. Sellars nie należał bowiem do filozofów, których prace zalecaliby Rorty'emu do studiowania jego nauczyciele, wśród nich R. McKeon i C. Hartshorne w Chicago oraz B. Blanshard i P. Weiss w Yale. Rorty nie był też nigdy studentem Sellarsa, gdyż ukończył studia doktoranckie w Yale University zanim zatrudniono w nim Sellarsa. Decydujący wpływ musiały zatem mieć Sellarsowski sposób uprawiania filozofii i głoszone przez niego poglądy, czyli oddziaływanie w sferze samych idei.

Rorty'emu, wykształconemu w sposób tradycyjny na wielkich myślicielach przeszłości, lecz zainteresowanemu przybierającym coraz bardziej na sile nurtem analitycznym, imponowała prawdopodobnie umiejętność Sellarsa poruszania się na obu tych obszarach. Jak najbardziej bliska była mu metodologia, którą Sellars zawarł w dwóch początkowych zdaniach swoich oksfordzkich wykładów: „Historia filozofii to *lingua franca*, która umożliwia porozumiewanie się filozofów w zakresie odmiennych punktów widzenia. Filozofia bez historii filozofii, jeśli nie jest pusta lub ślepa, jest niemądra” (Sellars 1967/1992, s. 1). Rorty tak po latach o tym pisał:

Sellars był niezwykle wśród wybitnych filozofów amerykańskich po drugiej wojnie światowej i zupełnie różnił się od Quine'a i Wittgensteina pod tym względem, że dysponował szeroką i rozległą wiedzą z historii filozofii. Ta znajomość wcześniejszych filozofów komplikowała jego dzieła (jak to jest w wypadku dwóch enigmatycznych rozdziałów o Kancie otwierających *Science and Metaphysics*) i sprawiała, że jego prace wydawały się trudne dla filozofów analitycznych, których wykształcenie było mniej historycznie zorientowane niż wykształcenie Sellarsa (Rorty 1997, s. 3).

Jednakże w początkowym okresie kariery filozoficznej dla Rorty'ego ważne było przede wszystkim to, że Sellars łączył podejście historyczne z typowo analitycznymi technikami i lingwistycznym ujęciem problemów filozoficznych dotyczących natury poznania, umysłu i intencjonalności. Później coraz większe

znaczenie zaczął odgrywać również fakt, że Sellars jako przedstawiciel filozofii analitycznej był zdecydowanym krytykiem odnawiania w jej ramach empiryzmu, skłaniając się do jej wersji umiarkowanej racjonalistycznej, w której poznanie nie polega na biernym doświadczaniu i odzwierciedlaniu świata, lecz jest praktyką (Rorty chętnie dodaje: społeczną) uzasadniania formułowanych przez nas sądów w ramach przestrzeni racji.

Wszelako Rorty nie poprzestaje na akceptacji metodologii i niektórych ogólnych założeń doktrynalnych filozofii Sellarsa. Czyni też użytek z jego szczegółowych koncepcji, nadając im niekiedy swoistą interpretację. Prześledzenie tych zapożyczeń to jednak zadanie na inną okazję.

Bibliografia

- Gross, N. (2008), *Richard Rorty. The Making of an American Philosopher*, The University of Chicago Press: Chicago.
- Rorty, R. (1961), *Recent Metaphilosophy*, „The Review of Metaphysics” 15, s. 299–318.
- Rorty, R.M. (1963), *The Subjectivist Principle and the Linguistic Turn*, (w:) *Alfred North Whitehead: Essays on His Philosophy*, ed. by G.L. Kline, Prentice-Hall: Englewood Cliffs, NJ, s. 134–157.
- Rorty, R.M., ed. (1967/1992), *The Linguistic Turn. Essays in Philosophical Method. With Two Retrospective Essays*, The University of Chicago Press: Chicago 1992.
- Rorty, R. (1970), [Review] *Science and Metaphysics. Variations on Kantian Themes* by Wilfrid Sellars, „Philosophy” 45, s. 66–70.
- Rorty, R. (1997), *Introduction*, (w:) W. Sellars, *Empiricism and the Philosophy of Mind*, with an introduction by R. Rorty, and a study guide by R. Brandom, Harvard University Press: Cambridge, MA, s. 1–12.
- Sellars, W. (1967/1992), *Science and Metaphysics. Variations on Kantian Themes*, Ridgeview Publishing Company: Atascadero, CA 1992.

Streszczenie

Artykuł stanowi niewielki przyczynek do intelektualnej biografii Richarda Rorty’ego. Wykorzystując w dużym stopniu listy znajdujące się w spuściźnie Wilfrida Sellarsa zgromadzonej w Archives of Scientific Philosophy, University of Pittsburgh, szkicuje on obraz znajomości Rorty’ego i Sellarsa. Można zasadnie twierdzić, że Rorty cenił w dorobku Sellarsa umiejętność połączenia podejścia historycznego z technikami właściwymi filozofii analitycznej, a także jego krytykę empiryzmu.